

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Johannes Röhl
Téma práce:	Kriminologické aspekty korupce
Rozsah práce	42 stran
Datum odevzdání práce:	2.5.2023
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Mgr. Zdeněk Kopečný
Oponent diplomové práce:	JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomant si za téma své práce zvolil problematiku, která sice bývá občasným tématem kvalifikačních prací, avšak vesměs orientovaných na úplatkářské trestné činy a rozbor jejich zákonných znaků. Diplomant však tuto problematiku uchopil poněkud odlišně, když se otázkám korupce věnuje z obecnějšího pohledu a v širších souvislostech, než je užší pojetí úplatkářských deliktů. Korupci, jako negativnímu společenskému jevu, je v posledních desetiletích věnována zvýšená pozornost, a to v souvislosti se závazky České republiky v rámci jejího členství v EU a nejnověji s ohledem na tzv. compliance programy v podnikatelských vztazích. Proto třeba diplomovou práci, věnovanou problematice korupce, považovat za stále aktuální, žádoucí a potřebnou.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody:

Problematika korupce je přiměřeně náročná na zpracování relativně bohatého pramenného materiálu, a to tuzemského i zahraničního. Náročná je ovšem i na vlastní zpracování, a to nejen proto, že v odborné literatuře není jednota názorů na rozsah a obsah samotného pojmu korupce a některé i dobře míněné protikorupční aktivity jsou z pohledu zákona přinejmenším sporné, ale rovněž proto, že nezbytné rovněž velmi dobré zvládnutí souvisejících otázek trestněprávních, trestně-procesních a kriminologických. Metoda deskripce a kritické analýzy, jakož i z části metoda právní komparace, které byly v práci použity, odpovídají předmětu práce a vytyčeným cílům.

3. Formální a systematické členění práce:

Diplomant se nejprve věnuje vymezení základních pojmových znaků korupce a vztahu korupce a lobbingu. Na to navazuje klíčová kapitola věnovaná rozboru trestné a netrestné korupci, včetně problematiky účinné lítosti a jiných právních instrumentů umožňujících vyloučení trestnosti oznamovatele a tím snížení míry latence. Práci pak uzavírá analýza některých institucionalizovaných i neinstitutionalizovaných prostředků boje proti korupci. Systematika členění práce je proto zcela logická, přehledná a plně funkční.

4. Vyjádření k práci

Práci lze celkově hodnotit jako zdařilou. Zřejmě smysluplné bylo nesnažit se o formulování „všeobjímající“ definice korupce, ale spíše vymezit její pozitivní znaky: dohoda dvou a více stran, porušení povinnosti, úplatek a poskytnutí/získání výhody. Zajímavé jsou úvahy o možném zařazení mezi korupční jednání též takových jednání, jimiž jediná osoba zneužitím informací nebo svého vlivu nebo i jinak sama sobě opatří neoprávněný prospěch. S diplomantem třeba souhlasit, že takový názor je přinejmenším sporný. Rozhodně za toliko teoretické však nelze označit úvahy o naplnění znaků korupce v těch případech, kdy korumpovaný v důsledku poskytnutého úplatku splní svoji povinnost, která ovšem měla být splněna i bez úplatku. Zcela správný je rovněž názor diplomanta na zařazení protislužby mezi formy úplatku. Pochybnosti však může vyvolávat názor, že výhoda, kterou korumpující poskytuje korumpovanému, může být i oprávněná. Velmi dobře zpracovaná je partie věnovaná lobbingu, resp. vztahu lobbingu a korupce, kdy lobbistou prosazované zájmy nejsou veřejné, ale soukromé, individuální. V partii věnované trestné korupci je záslužně velká pozornost věnovaná zákonem nedefinovanému pojmu „obstarávání věci obecného zájmu“. Pěkně je zde proveden analýza judikatury a doktrinárních názorů. Vyzdvihnout třeba též partii, ve které se diplomant zabývá právními prostředky, kterými je „bonifikován“ oznamovatel korupčního jednání. Souhlasit třeba

s názorem, že efektivitu bývalého ustanovení § 163 trestního zákona nelze exaktně stanovit. Patrně třeba přisvědčit i názoru diplomanta, že ustanovení § 159c tr. řádu o dočasném odložení trestního stíhání není z hlediska sledovaného cíle dobrým prostředkem, protože podezřelému neposkytuje dostatečné garance. Stejný závěr pak lze učinit i ohledně omezené možnosti využití institutu spolupracujícího obviněného podle § 178a tr. řádu a zásady subsidiarity trestní represe podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Zmínit konečně třeba i záslušnou pozornost, kterou diplomant věnuje problematice darů státním zaměstnancům podle §77 zák. č. 234/2014 Sb., o státní službě, a to ve vztahu k dosud nepřekonanému judikátu Nejvyššího soudu ČSSR, podle kterého v oblasti státní správy nelze tolerovat ani úplatky nepatrných hodnot. Přisvědčit třeba rovněž úvahám o obecné právní, resp. pouze interní závaznosti etických kodexů. V otázce legitimacy tzv. agenta provokatéra, resp. policejní provokace trestného činu, je správně odkazováno na judikaturu Ústavního soudu ČR, jakož i na judikaturu ESLP. Zmíněna je rovněž problematika provokace soukromou osobou a její důsledky.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako určitě velmi kvalitní. Diplomant prokázal výbornou orientaci ve zkoumané problematice a do náležité hloubky se seznámila nejen s právní úpravou, ale též v poměrně velkém rozsahu s dosavadní odbornou literaturou (včetně prací zahraničních autorů), internetovými zdroji a s judikaturou. S prameny pracuje zcela tvůrčím způsobem, samostatně a efektivně. Práce je zpracována s velkou pečlivostí a svědomitostí. Vnější úprava práce je velice pěkná, jazykové zpracování práce a vyjadřování mají vysokou úroveň.

Závěr: předložená diplomová práce po obsahové i po formální stránce nesporně splňuje požadavky na ni kladené a je rozhodně zcela způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn výborně.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství.	Kritická analýza právní úpravy a názorů vyslovených v odborné literatuře, včetně formulování vlastních názorů a závěrů, prokazují samostatný a tvůrčí přístup.
Logická stavba práce	Práce má logickou strukturu, počínaje základními pojmy, přes analýzu právní úpravy a aplikační praxe, konče formulováním závěrů a návrhů.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Účelné a tvůrčí využití poznatků z literárních a dalších pramenů. Zastoupeny jsou i práce zahraničních autorů. Veškeré zdroje, citace i odkazy jsou důsledně vyznačovány.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedeného rozboru zkoumané problematiky zcela odpovídá zaměření a cílům práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Z formálního hlediska je text práce zpracován velmi dobře.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň zpracování mají velmi dobrou úroveň.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Výborně.
Otázky k zodpovězení při obhajobě	Co je tzv. test integrity a jaký je názor diplomanta na možnosti jeho používání v praxi.

V Praze dne 13.5.2023

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent